

SOTIA , IMPERIALĂ

IRINA REYN

Traducere din limba engleză

EDITH NEGULICI

NEMIRA

Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU

Ilustrația copertei: Portrait of Grand Duchess Yekatrina Alexeyevna, later Catherine II, c. 1745

Artist: Gooth, Georg Christoph (1716-49) / German

Copyright © State Hermitage Museum, St. Petersburg,

Russia/Bridgeman Images

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

REYN, IRINA

Soția imperială / Irina Reyn; trad. din lb. engleză: Edith Negulici. –

București : Nemira Publishing House, 2019

ISBN 978-606-43-0612-8

I. Negulici, Edith (trad.)

821.111

Irina Reyn

THE IMPERIAL WIFE

Copyright © 2016 by Irina Reyn

Published by arrangement with St. Martin's Press.

All rights reserved.

© Nemira, 2019

Redactor: Ioana POPA

Tehnoredactor: Magda BITAY

Lector: Oana IONAȘCU

Tiparul executat de tipografia Everest

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-0612-8

TANIA

În prezent

Tabloul cu semnătura lui Burliuk e un fals. Ca să fiu sigură, îi scanez cu lumina ultravioletă a lanternei toată suprafața. Nu mai există urmă de îndoială, forma este plată, iar roșul, prea avangardist. Imaginea n-are profunzime și semnătura schițată plutește dezordonat. Aceste trăsături nu sunt caracteristice liniilor ferme, arcuite, ale stilului său. Pânza tabloului este dintr-un material rigid, pe care Burliuk nu l-ar fi folosit niciodată înainte de 1911. Și, cel mai condamnable dintre toate, este subiectul bucolic pe care pictorul îl va aborda abia ulterior, în perioada sa americană. Ei, bine, sunt dezamăgită, dar cel puțin am descoperit înșelătoria înainte ca tabloul să fie introdus în catalogul licitației.

– E uimitor, nu-i așa?

Vocea expeditorului traversează lumina slabă a studioului.

– M-am îndrăgostit de tablou la prima vedere.

– Înțeleg ce anume v-a atras la el.

Ăsta trebuia să fie marele meu triumf, starul meu! Tablourile datând din perioada rusă a lui Burliuk sunt puține, mult mai puține decât cele din 1911. Reușesc însă să-mi păstrez buna dispoziție.

Trebuie să-i predau tabloul falsificatorului. În afară de menționarea greșită a datei de pe tablou, a făcut o treabă bună. Copia lui are propria sa energie. Ferma e pictată în culori strălucitoare, calul și bobocii de rață sunt redați cu tușă veselă, familiară tablourilor ulterioare ale maestrului, care trăiește ca imigrant în Long Island. Bineînțeles, până atunci, gloria celui mai important tablou futurist al lui Burliuk era de mult apusă, însă aceste scene bucolice – profitabile din punct de vedere financiar, dar mediocre din punct de vedere artistic – erau probabil pe gustul colecționarilor de artă americani.

Îmi imaginez un emigrant neobosit din Leipzig sau Queens copiind pasionat, meticulos, tușă după tușă, capodopera originală. Câtă pasiune și câtă răbdare îți trebuie să imiți, să călătorești înapoi în timp sute de ani, în căutarea unei anumite afinități!

În ceea ce mă privește, aș prefera să rămân în umbră pe veci. Dar întrevăd termenul-limită al catalogului licitației și n-am încă nimic demn de semnalat în presă. Apăs butonul întrerupătorului.

– Dacă încă nu v-ați dat seama, piața de artă rusă e ceva nou pentru mine. Știți cum e: jumătate din timp, habar n-ai ce obții.

Domnul Brooks, expeditorul, e un tip modest, cu ochi albaștri, blânzi, cu sprâncene subțiri, ascuțite și obraji îmbujorați. Un proprietar de galerie de artă din Greenwich, un alt american inocent care înoată în apele periculoase ale artei rusești, având încredere în expertiza altor specialiști, ignorând toate semnele periculoase. Îmi vine să-l scutur puțin și să-i ofer următorul sfat: stați departe de ruși!

Dar din cauză că se gândește să predea alte piese presupus autentice la Worthington, specialiștilor nu li se declanșează imediat semnalul de alarmă. În schimb, problema trebuie abordată subtil și delicat, aducând o scânteie de speranță într-o situație zadarnică, astfel încât relația să poată continua. Unul dintre cele mai rele aspecte ale meseriei mele este

conspirația din iadul ăsta, ca atunci când un doctor recomandă cordial analize suplimentare, deși știe că rezultatul nu va fi bun.

– Aveți dreptate să fiți precaut, îi spun cu blândețe și căldură. Piața de artă e plină de falsuri. În acest caz, ar fi mai bine să ne încredințați tabloul.

– Serios? De ce?

Detectez, din nou, o nuanță de tristețe în vocea sa. O parte din el ar trebui să știe. Își apropie genunchii osoși, îmbrăcați în pantaloni strâmți. Las lanterna pe măsufa de cafea, acolo unde zac și cataloagele de la licitația precedentă. Îmi reamintesc termenul-limită, văzând pe prima pagină tabloul *Dansatoarea spaniolă*, de Natalia Goncareova. Lucrarea aceea a făcut senzație, dar nu e în stil neoclastic, cum a fost revoluționara călimară Fabergé expusă de Nadia Kudrina la casa de licitații Christie's. Și în această atmosferă, în această piață de artă deprimantă, clienții vor mai presus de orice piese rare. Vor exponate unice, imposibil de obținut în altă parte. Pentru a garanta cele mai mari oferte de preț, ar trebui să fie o operă recent apărută, redescoperită, despre care nimeni nu știe măcar că există.

– În acest caz, s-ar putea să avem de-a face cu o contradicție istorică. Din curtoazie, am fi încântați să-l invităm pe restauratorul nostru, să-l examineze mai amănunțit.

– Ce vreți să spuneți prin *contradicție*?

– Contradicția reprezintă elementul esențial. Îmi ridică un mic semn de întrebare.

– O, nu! Serios?

– Ar trebui să dureze o săptămână sau două. Vă vom contacta noi.

Mă exprim concludent, dar întotdeauna pozitiv. Un obstacol care trebuie depășit.

Domnul Brooks se ridică de pe canapea, cu o mână lăsată protector pe rama tabloului fals. Mă întind spre el să-l încurajez cumva, printr-o bătaie pe umăr, o strângere de mână, o mică interacțiune umană pe care

și-ar putea-o aminti mai târziu, în abisul tristeții sale. Știu că a plătit pentru acest fals peste două sute de mii și nu-și va recupera banii. Exact când degetele mele îi ating sacoul de lână, o observ pe Regan, asistenta mea, stând în cadrul ușii și făcându-mi disperată semn cu mâna.

– Iertați-mă! Revin imediat.

Ușa studioului se închide cu un zgomot metalic și lumina strălucește. Respir ușurată.

Regan mă așteaptă pe hol, în colțul etajului sculptat al Departamentului de Artă Rusă. Deoarece această specialitate este încă relativ nouă, îți vine prea târziu în minte. Suntem o insulă înconjurată de Asia de Est și de Orientul Mijlociu, un șir de birouri înghesuite între rafturi de mahon și un cimitir al scaunelor ergonomice defecte. Prietenii mei se așteaptă mereu ca birourile Worthington să arate ca galeriile de artă neprimitoare sau, cel puțin, ca un muzeu modern, gol. *Cât de norocoasă ești că lucrezi acolo!* îmi spun ei. Dacă ar ști! Spațiul este un amestec discret de cabluri, prelungitoare, cărți, articole și grafice. Sus, pe un raft se află o cutie de ciocolată începută, lângă un buchet ofilit de trandafiri galbeni. Majoritatea birourilor experților de artă sunt pline de sticle cu apă electrolitice, cești de ceai sau sticlucă cu lac de unghii transparent. Ca orice altceva într-o casă de licitații, frumusețea de aici tinde să fie destinată exclusiv consumului public.

– Ai picat la țanc. Ce se întâmplă?

– Cineva a apărut în ziar, cântă Regan, arătându-mi rubrica „Jurnal de VIP“ din *Financial Times*.

A încercuit cu roșu pasajul:

Între o licitație de artă rusă, o strângere de fonduri la Serghei Brin și bestsellerul soțului ei, Tania Kagan Vandermatter, specialista în artă rusă de la Worthington, bea cot la cot cu cei mai importanți oameni de afaceri din lume. Dar, în ciuda tuturor petrecerilor fabuloase, ea este „doar o fată simplă din Moscova“, care visează să vadă cât mai multe capodopere rusești întorcându-se acasă.

– Iată! Citește și plângi, Nadia Kudrina! Era și timpul!

Nu o iau în seamă, dar în sinea mea sunt încântată.

– Ia să văd!

Mi-e și jenă să citesc tot articolul, dar sunt tentată să i-l duc direct lui Dean.

– Vezi, acum nu mai poți renunța la Departamentul de Artă Rusă!

Deschid computerul pentru a-mi vedea *inboxul* plin de felicitări și mesaje cu subiectul: „Hei, fată modestă din Moscova!“

Îi sun pe ai mei pentru a sărbători. Sunt încântați.

– *Jurnal de VIP* înseamnă că ești un VIP! Îmi spune mama.

Tata îmi promite să găsească un exemplar al ziarului în New Jersey. Și, chiar dacă va trebui să anuleze o întâlnire cu un client pentru a merge la Barnes&Noble, atunci așa să fie!

Mă gândesc să-l sun pe Carl, apoi îmi imaginez chipul lui trist din ultimul timp. Felul cum își flutură genele când își ridică privirea spre mine, încercând să-mi ghicească motivațiile. Felul lui de a mă întreba „Tu ești?“ când intru seara pe ușă, ca și cum aș fi un străin care-i invadează spațiul. Imaginea lui reflectată oblic în oglinzi. Dar îl sun oricum. Îmi intră mesageria vocală și-i las un mesaj plin de semne de exclamare.

– Hai să luăm cina împreună diseară!

Și apoi închid.

Prima dată când m-au sunat cei de la *Financial Times* și m-au invitat să scriu articolul, am vrut să refuz. Articolele acelea îmi făceau grață din cauza subiectelor abordate. Prezentați experții de artă ca pe niște vedete bogate, la modă, care ziua fac afaceri de milioane de dolari la Art Basel, dar apoi revin acasă la timp pentru a le găti copiilor fursecurile ideale. Care debitează lucruri precum „Schiatul cu elicopterul chiar mă ajută să mă destind“. Specialiste în artă superbe, locuind în case moderne, cu soți atrăgători, mediteraneeni cărlionțați, sau blonde supte, îmbrăcate în caftane din fibre naturale și împodobite cu bijuterii. Întotdeauna fotografiate în negru, pe un fundal sobru sau cu nasul într-un pahar de vin. Ideea de a apărea în ziar într-o asemenea

companie era absolut ridicolă. O imigrantă rusă, ai cărei părinți locuiesc într-o casă cu două dormitoare din New Jersey? Care n-are idee cum e să schiezi coborând din elicopter sau cum e să joci rugbi, la mare distanță de orice *penthouse* din Time Warner Center și escapade de weekend în destinații exotice ca Mustique? O persoană care a fost promovată doar pentru că Nadia Kudrina, fosta ei asistentă, a plecat pe furiș la Christie's? O persoană care era o anonimă când l-a întâlnit prima dată pe Carl Vandermatter?

Dar firma a insistat să scriu articolul. *Financial Times* era șansa pentru ca Worthington să se afirme printre competitori, așa m-a înștiințat Marjorie, șefa mea. Aceasta era ocazia noastră de a ne face publicitate, șansa de a cuceri Sotheby's, al cărui consiliu de conducere era pus la încercare. Am înțeles mesajul subliminal – era în joc viitorul Departamentului de Artă Rusă. De ce să mai investești azi în arta rusă? De ce să nu te îndrepti spre China sau spre cel mai sigur loc din lume: arta contemporană? Majoritatea galeriilor de artă din lume susțineau piața de artă contemporană – Warhol, Koons și Hirst sunt întotdeauna un pariu mai sigur decât Burliuk și Goncharova.

– De ce nu vrei s-o faci? Numele de familie al soțului tău nu are legătură cu gruparea din Beth Israel? Sunt sigură că socrii tăi se așteaptă la asta, mi-a spus Marjorie între două ședințe.

Șefa mea a presupus, probabil, că dă dovadă de tact, la fel ca atunci când a adus în discuție familia lui Carl.

– Și nu-i așa că a scris un bestseller? Gândește-te că astfel i-ai face și mai multă publicitate.

– Cartea lui a fost ultima pe listă timp de două săptămâni, am protestat, îngrijorată de ambele subiecte.

Doar nu era să-i explic șefei mele că membrii familiei Vandermatter sunt lipsiți de valoare. Că banii lor sunt investiți în trusturi și proprietăți imobiliare, oferiți nouă cu zgârcenie sub formă de mici câștiguri, că soțul meu n-a făcut nimic să ajute editorul să-și câștige avansul și că la noul lui loc de muncă câștigă mai puțin decât asistenta mea Regan,

că pe la douăzeci-treizeci de ani nu era decât un simplu absolvent. Că locuim lângă calea ferată, într-un apartament cu un singur dormitor care n-a mai fost renovat din 1977. Dar ideea ca ei să citească articolul și să-l comenteze cu prietenii lor era o treabă bună. Pentru familia Vandermotter contau doar aparențele.

Și iată-mă astfel în fața unui tânăr reporter șleampăt, bărbos, îmbrăcat cu un tricou pe care scria cu majuscule *RAW BROOKLYN*, chiar deasupra fotografiei reprezentând o friptură în sânge. Reporterul părea șocat de locuința noastră modestă, ca și cum ar fi traversat special tot orașul în căutarea unui subiect etnic specific, a unei personalități spectaculoase, desprinse dintr-un *reality show* rusesc contemporan. Evident, se aștepta la fântâni de aur, la băi cu pietre prețioase, la paturi cu tăblii incrustate cu cristale Swarovski și la balcon cu vedere spre Central Park.

– Aici ați stat și înainte, asta este prima dumneavoastră locuință?

Se uita confuz la bucătăria ce aducea cu cele de pe vasele maritime, cu tigăi atârinate în cârlige deasupra aragazului, la baia noastră cu plăci de faianță alb-negru ciobite, la pereții noștri încărcăți de fotografii și afișe și la cadoul ciudat și scump primit de la clienți – reproducerile de la jumătatea secolului trecut și cele găsite la piața de vechituri. Își tot verifica telefonul, ca pentru a se asigura că nimerise la adresa corectă. Îi citeam în ochi o nedumerire permanentă: „De ce îi iau interviu acestei doamne?!“

– Sunt doar o fată modestă din Moscova, i-am spus.

Dar apoi m-am gândit că replica asta ar putea fi citată greșit într-o versiune insuportabilă din paginile revistei: „M-am obișnuit atât de mult să am un antrenor, încât aparatele de gimnastică mă descurajează. Ca și cum toată dimineața ar trebui să mă chinuiesc singură să programez Stair Master-ul“.

Am luat-o de la capăt.

– Adevăratul secret pentru a fi cel mai bun specialist de artă într-o casă de licitații este să înțelegi psihologia clienților, i-am spus. Trebuie să știi cum să atragi în joc ofertanți reticenți, să intuiești cine spune că

vrea un loc retras, dar nu vorbește serios, a cui intimitate este atât de decisivă, încât toată viața clientului respectiv depinde de ea. Este o abilitate dobândită din expertiza de artă. Treaba ta ca specialist este să știi fără să ți se spună, să intri în mintea oamenilor ocupați și să le descoperi cele mai adânci dorințe.

L-am observat luându-și notițe în timp ce-și bea cafeaua neagră, savurând declarația mea. Când soțul meu a ajuns acasă, reporterul s-a îndrăgostit practic de el, insistând să-l vadă scriind câteva fraze la computer. Din felul în care reporterul a răsfoit fascinat cărțile și caietele lui Carl, se pare că era un scriitor frustrat, care ar fi preferat să scrie un articol despre Carl, nu despre mine. Și cine l-ar putea condamna? Cui i-ar păsa de un specialist în arta rusă, când avea alături un autor de bestseller? Reporterul i-a pus lui Carl multe întrebări despre „procesul de creație“, apoi a trecut la relațiile încordate dintre America și Rusia, sâcâindu-l despre posibila izbucnire a următorului Război Rece.

– De ce nu discutați mai mult cu soția mea? Nu ea este subiectul articolului dumneavoastră? I-a întrebat Carl în timp ce-și tăia o nectarină.

Reporterul era atât de insistent în a citi atent un paragraf din manuscrisul soțului meu, intitulat *Tânăra Ecaterina*, încât Carl a trebuit până la urmă să-l dea afară. Amândoi am răsuflat ușurați când a plecat.

– Idiotul! a rostit Carl, dispărând în alcovul pe care îl transformaserăm în birou.

– Dă-mi vești bune, i-am spus lui Regan. Câtă nevoie am de ele!

O mulțime de asistenți și interni izbucnesc în râs, un mare grup de absolvenți pe care nu-i pot deosebi unul de altul. A lucra la Worthington e ca și cum ai fi într-un loc precum Smith College în anii 1950: toate acele coafuri, jachete de cașmir, parfum de zambilă și fete imaginându-și cum își vor începe viața adevărată. Regan era de un real sprijin, deoarece ea ieșea din tipare. Îmi plăceau vioiciunea ei nestăpânită, doctoratul în Limba și literatura slavă, tatuajele pe care nu se sfia să le ascundă, stilul ei vestimentar neconvențional – jacheta aruncată peste o rochie stilul anilor '50, cerceii supradimensionați, părul prins într-un

coc franțuzesc. De ce mai aveam nevoie de altă fiică de oligarh competitiv sau de o floare fragilă, care să lucreze pentru mine? Într-un loc ca Worthington, care are clienții cu care lucrăm noi, îți trebuie cineva care să fie de partea ta.

Regan nu-și poate ascunde zâmbetul.

– A sunat Natașa de la Ermitaj. Ghicește a cui autenticitate sunt preocupați să o stabilească! Ordinul... stai, așteaptă... care i-a aparținut Ecaterinei cea Mare! Expeditorul spune că e al nostru, dacă ni-l dorim.

Nu mă pot abține.

– Dumnezeu! exclam eu.

– Îți vine să crezi? E incredibil!

– Putem să-l introducem în catalog?

Regan mă privește încruntată, cu o grimasă dezaprobatore.

– Nadia spune că autenticitatea va fi șansa acestui istoric al Ecaterinei. E celebru când vine vorba de evaluări scrise, dar este un optimist precaut.

– Cred că este suficient pentru moment. Să trecem mai departe.

Cobor tonul.

– S-ar putea să fie singura noastră șansă. Știi situația.

– Da, dar nu va mai dura o vreme? Ce garanție avem că vom reuși?

Discut despre asta cu Regan, socotind tot ce am avea de făcut – fotografii, redactarea materialului, primirea acestuia la timp pentru avanpremieră.

– Dar Natașei i se pare în regulă, nu-i așa?

– A numărat diamantele cu greutatea și tăieturile lor clasice și le-a comparat cu actele oficiale de la Curte.

– Și cutia?

– Cred că e cea originală. Instinctul le spune că totul e în regulă. Dar tipul ăsta are ultimul cuvânt referitor la bijuteriile care i-au aparținut Ecaterinei.

Regan mă privește cu neîncredere.

– Minunat! Hai s-o facem! Piesa noastră de rezistență! E colosală!

– Serios? Ești sigură? O avem pe Goncearova.

– Glumești? Asta este mult mai bună! Și este și o știre senzațională!

Ignor prudența lui Regan. Orice specialist în artă visează la momentul ăsta, care se întâmplă doar o dată sau de două ori în carieră. Toți suntem niște șoareci de bibliotecă ce visează să readucă o operă de artă înapoi acasă și această origine este a naibii de bună, pentru că i-a aparținut Ei. Am simțit asta de când am văzut pentru prima oară medalia pe internet, radia o căldură strălucitoare, lăptoasă, ca și cum Ecaterina însuși mi-ar fi trimis un mesaj personal de dincolo de ocean. Deci Ordinul ei chiar există, nu a fost îngropat odată cu ea, așa cum au presupus cercetătorii. Sar în sus de bucurie.

– Una dintre fete scoate la iveală sticla de Prosecco din birou, alta se oferă s-o aducă pe Marjorie, dar figura speriată a domnului Reed William Brooks apare la fereastra pătrată a studioului.

– Ah, mai bine m-aș întoarce acolo.

Fetele protestează.

– În fond, e weekend!

Chiar și Regan îmi spune:

– Ei, hai, dar cât de des ți se întâmplă asta?

– Știți ce? Ar trebui să sărbătorim cu șampanie adevărată! Unde este cea pe care ne-a trimis-o Medovski? Îi voi duce și domnului Brooks un pahar de șampanie, măcar atât să pot face pentru el.

Îi fac semn să mă mai aștepte o clipă.

În timp ce staniolul e desfăcut și una dintre fete se chinuie să scoată dopul sticlei de șampanie, îndreptând-o spre cărți și nu spre tablouri și sculpturi, îl sun din nou pe Carl.

Telefonul lui continuă să sune, intră mesageria vocală, care mă asigură încă o dată că mă va suna înapoi. Îi las un mesaj, invitându-l să ni se alătore la restaurantul din cartier.

Câteva fete sunt împrăștiate la birou ca petalele de trandafir, cu pantofii cu toc sprijiniți de picioarele scaunelor. Au fost mâncate și ultimele

bucățele de ciocolată. Un ciocănit, acum tare și insistent, vine dinspre studio. Șampania caldă, turnată în paharele de plastic se revarsă spumoasă.

Înainte de a reveni la unul dintre mulții clienți care par să aibă întotdeauna nevoie de mine, înainte de a le părăsi pe fetele îmbrăcate în pulovere, cu cercei de perle și cu inelele lor de logodnă cu diamante, din cercul cărora eu nu voi face niciodată parte, îmi termin rapid șampania și înhaț telefonul, în caz că soțul meu m-ar suna mai repede decât mă aștept.

– Seamănă cu Ecaterina cea Mare. Ecaterina Velikaia.

În timp ce ni se toarnă apa minerală, mă întreb dacă nu cumva am făcut aranjamente pripite pentru noi patru, într-un acces spontan de mândrie. Ai mei nu sunt clienți obișnuiți ai restaurantelor, nu s-au simțit niciodată în largul lor folosind tacâmuri de lux, savurând mâncare fină, pe un fundal plin de muzică și zgomot. Mama șterge cu șervetul un cuțit perfect curat, în timp ce tata împinge deoparte coșul cu pâine și cere legume crude pentru a le înmuia în ulei de măsline.

Lumina e obscură, așa că ei își mijesc ochii privind fotografia Ordinului Sfintei Ecaterina, trecând-o de la unul la altul. Ca de obicei, sunt obsedată să le obțin aprobarea, entuziasmul. N-am înțeles niciodată de ce încă mai am nevoie să îi impresionez, ca și cum pentru a le răsplăti teama imigrării, ar trebui să le demonstrez faptul că succesul meu le justifică decizia de a ne fi crescut în America. De când mă știu, din școala generală și până m-am măritat, am repetat versiuni amplificate de tipul: „Mami, tati, uite ce am făcut!“

– Și ce-i așa la care mă uit acum? mă întreabă mama.

– Un Ordin. Știi, ca un fel de medalie pe care o purta.

– Ecaterina cea Mare a purtat asta?

– Petru cel Mare a stabilit această distincție pentru femeile care se măritau cu fii din familiile regale sau ca recunoștință pentru merite deosebite. Cred că soția lui a fost prima care a primit medalia. Ecaterina a obținut-o după ce s-a măritat cu nepotul lui Petru. Nu

avem multe astfel de medalii la dispoziție, cu excepția celei care s-a dovedit a fi a Ecaterinei.

– Arată ca un colier obișnuit.

– Cum poți spune asta? Privește eșarfa din moar roșu-aprins și steaua de argint încrustată cu diamante.

– Și oamenii chiar cred că fleacul ăsta i-a aparținut într-adevăr Ecaterinei cea Mare? Americanii sunt atât de naivi!

– Sunteți gata să comandați? Întreabă chelnerul.

– Mai așteptăm pe cineva.

Mă întorc spre părinții mei.

Ca de obicei, tata e mediatorul. Termină de citit articolul meu din ziar.

– Mama ta glumește. Suntem foarte fericți pentru tine. Asta înseamnă că licitația ta va fi bună, nu-i așa? Îți făceai griji.

Tata întinde untul pe o chiflă și i-o dă mamei. El se mulțumește să ronțăie o bucată mare de morcov înmuiată în ulei. Uleiul de măsline, proteinele și regimul alimentar strict sunt secretul tinereții lui veșnice. Îmi place să-mi văd părinții împreună, felul în care tata are grijă de mama, gesturile mici prin care se asigură că ea are tot ce-i trebuie.

– Sigur că ne bucurăm pentru tine, îmi spune mama în timp ce ia chifla ca și cum ar refuza ideea tinereții veșnice, dar dacă asta înseamnă să renunți la chifle și prăjituri, atunci nu merită.

Mama are degete lungi, de pianistă.

– Dar tot nu înțeleg de ce cineva în toate mințile ar cheltui milioane pentru așa ceva. Ești sigură că nu e vreun fals? Au spus că i-a aparținut cu certitudine Ecaterinei sau doar au presupus? Dar, oricum, e foarte bine că poți să-i arăți tu Kudrinei ăleia. E foarte enervantă la televizor, cum se dă mare întotdeauna că, din toată America, ea este singura expertă în arta rusă. Ca și cum puiul meu nici măcar n-ar exista.

Oare de ce pomenește mama tot timpul de Nadia Kudrina? Mă străduiesc însă să afișez un zâmbet nepăsător, apoi împăturesc fotografia Ordinului și o pun în geantă. Intră Carl. Poartă o cămașă de un roz

intens, pe care rareori o scoate din șifonier, iar părul lui blond e încă ud de la duș. Respiră calm.

Îmi vine să-i spun că întotdeauna întârzie, dar mă abțin. Mai bine să-l încurajez și să-l laud decât să-i comentez greșelile. Patru ani de căsnicie m-au învățat asta.

– Frumoasă cămașă! îi spun, în loc să-l critic.

– Mulțumesc!

Mai întâi, Carl îi sărută pe ai mei de bun găsit, apoi pe mine. Miroase a șamponul lui preferat – cu aromă de *lemongrass*¹. Încă nu pot crede că o evreică așa ca mine s-a căsătorit cu un tip atât de blond, cu aceeași ușurință cu care societatea îl acceptă în sânul ei. Chelnerii roiesc în jurul lui ca fluturii la lumina lămpii.

– *Kak dela?*²? întrebă desfăcându-și șervetul.

Întrebarea, rostită într-o rusă veche fermecătoare, pare să ne fie adresată tuturor, simultan. Mama radiază de bucurie. Într-un final, mă întreb dacă nu cumva pentru ei căsnicia mea reprezintă cel mai mare succes. Nu funcția mea, nu educația și nici apartamentul. Ci faptul c-am reușit să mă mărit cu Carl, care e atât de american, atât de minunat, fără să facă niciun efort.

– Tania a dat marea lovitură, ai auzit? îl întrebă tata.

– Tată, n-ai vrea să comandăm mai întâi? și atrag atenția chelnerului.

Mama și cu mine hotărâm ce fel de mâncare sănătoasă va mânca tata și alegem păstrăv la cuptor.

– Marea lovitură? întrebă Carl privindu-mă calm, cu ochii lui căprui, de culoarea chihlimbarului.

– A apărut în *Financial Times*! Nu e chiar așa o tragedie. Dimpotrivă, e extraordinar, nu-i așa?

– Presupun că asta e o veste bună, nu?

¹ Floare de lămâiță – în lb. engl. în orig. (n. tr.).

² „Ce mai faci?” – în lb. rusă în orig. (n. tr.).

– I-am dat ziarul. În fond, încă nu eram pregătită să-i spun despre Ordin. La urma urmei, vorbim despre Ecaterina cea Mare și în jurul nostru încă planează tensiuni după lansarea cărții. Atunci când într-o căsnicie intervine o problemă apăsătoare și imposibil de rostit, necazul se instalează de-a curmezișul, își încrucișează brațele ferm și refuză să se clinească. Unul în compania celuilalt, vocile noastre sună nefiresc. Prea ascuțit, prea prietenos, prea nepăsător.

Îmi imaginez că în cele din urmă restaurantul se va aglomera și va geme de glasurile oamenilor, cu excepția cuplului ascuns în spate, la o masă izolată de lângă bucătărie. Flăcările albastre, strălucitoare ale lumânărilor pâlpâie pline de speranță pe mesele goale, luminând corolele decapitate ale hortensiilor. Fiecare cuvânt îmi e amplificat.

– Dar licitația e cu adevărat captivantă! spune tata. De ce nu-i povestești?

Carl termină de mestecat mâncarea. Spre deosebire de noi, el observă protocolul politicos al cinei festive.

– E minunat! Tabloul lui Burliuk e înscris la licitație?

– Tabloul semnat Burliuk e un fals!

Fac loc pe masă pentru salată. Farfuria cade neglijent în fața mea, cu un zgomot asurzitor de ceramică spartă, împrăștiind frunzele de rucola.

– Dar ni s-a confirmat o piesă valoroasă din partea curatorului Muzeului Ermitaj, care se ocupă de arta decorativă rusă din secolul al XVIII-lea!

– Ecaterina Velikaia! Exact ca în cartea ta! îl întrerupe tata cu mândrie. Carl, nu-i așa că împărăteasa purta decorația pe coperta cărții tale? Vera, ce coincidență romantică! Amândoi sunteți... cum să spun? Două fațete ale aceleiași medalii... împodobite cu portretul Ecaterinei cea Mare?

– Ce coincidență romantică! repetă mama, privindu-ne cu atenție.

E îngrijorată. Știe că nu obișnuiesc să îi chem vineri seara la restaurant, tocmai din New Jersey, doar pentru a cina întâmplător. Dar continui să zâmbesc și să mă bucur de petrecere.

În restaurant intră o mamă însoțită de fiul ei și chelnerul îi conduce la masa de lângă noi. După ei, mai apare o familie de patru persoane. Acum, ușa de la intrarea restaurantului se învâрте într-un permanent du-te vino, iar vocile clienților – din ce în ce mai mulți – străbat liniștea care mai devreme plutea prin aer. Mi se ia o piatră de pe inimă.

– A, da? Ce ai obținut?

Interesul lui e atât de sincer, de bine-intenționat.

– Ordinul Ei!

Vocea mea agitată sună strident, într-o versiune corespunzătoare noii mele personalități.

– Nu-i palpitant? Am putea obține cel puțin șapte milioane și asta este doar garanția.

Un zâmbet discret apare pe buzele soțului meu. Vreau să cred că se bucură cu adevărat pentru mine – pentru noi –, lipsit de orice tensiune. Sper că ce a fost mai rău a trecut și că cele mai recente probleme ale căsniciei noastre s-au rezolvat. Așa că, de față cu ai mei, fac ceva ce nu mă caracterizează. Mă întind peste porția lui de calamar la grătar și-l sărut. Zăbovesc acolo mai mult decât era necesar. În caz că și el mi-ar acorda întreaga atenție.

Acasă suntem extrem de atenți unul cu celălalt. Îi fac o ceașcă de cafea decofeinizată fără să-mi ceară și mă așez pe canapea, lângă el, cu un pahar de vin în mână. Urmărim împreună la televizor programul ales de el, apoi clătesc vesela în chiuvetă. Carl se ridică primul și merge la duș, îndurând cu stoicism momentul în care îmi verific e-mailurile. Continui să zâmbesc: statisticile demonstrează că pesimiștii renunță mai ușor decât optimiștii, care văd problemele așa cum sunt în realitate, temporare și ușor de depășit.

– Știi, ar trebui să porți mai des culori calde, îi spun, urmărindu-l cum își descheie cămașa roz. Te prind de minune!

– Crezi?

Degetele lui îmi ating ușor ceafa. Îmi închid laptopul. Așa încep partidele noastre de sex, cu mângâierea lui delicată undeva pe fața sau pe gâtul meu. Dar tocmai acum găsește o geană pe bărbia mea. O geană mică, neagră și frumos arcuită se odihnește pe vârful degetului său arătător.

– Pune-ți o dorință!

Îi dau ascultare. Apoi suflu și văd geana zburând prin aer. Dar în loc să dispară într-un paradis mitic al dorințelor împlinite, văd locul exact unde aterizează, pe cearșaf. Apariția genei mă descurajează. Oare Carl mai are chef de sex sau nu? Sexul a fost una dintre victimele pe care le-am sacrificat la începutul căsniciei noastre neconvenționale. Pentru Carl, sexul reprezintă expresia directă a sentimentelor lui. Pentru mine, sexul înseamnă evadarea din sentimente. Doar în dormitor îmi permit să mă eliberez, să nu mai gândesc și, măcar o dată, să încetez să mai conduc.

– Hei, îmi pot pune două dorințe pentru aceeași geană? glumesc eu. Cum e, de fapt?

– Nu, nu cred. La fiecare geană, ai șansa să-ți pui o singură dorință.

Carl se sprijină pe pernă, iar profilul său grec îi dispare în cartea pe care o are în față. Și apoi, brusc, tace. Buzele lui îmi conturează lobul urechii și îmi lasă senzația plăcută că îmi poate risipi efortul unei zile întregi de muncă, mult mai stresante decât aș vrea să recunosc. Încerc să mă eliberez, dar în mintea mea apare un colaj compus din șefa mea, Marjorie, care se încruntă, și domnul Reed Brooks, care caută salvarea din acel submarin pe care-l reprezintă studioul.

– Ești atât de frumos!

Respir ca și cum cuvintele mă vor conduce acolo unde contează.

– Și tu ești frumoasă, îmi răspunde Carl.

Dar simt ecoul tristeții în vocea lui.

A doua zi, Muzeul de Artă Modernă este mai puțin aglomerat decât de obicei, din cauza ploii torențiale de primăvară. Carl și cu mine

intrăm uzi până la piele și ne lăsăm jachetele îmbibate cu apă la garderobă. De când sunt membră a corporației, avem acces liber și primim gratuit două bilete imediat ce flutur legitimația de angajat la Worthington. Îi întind un bilet lui Carl.

Iubesc muzeele la fel cum iubește Carl librăriile, pentru liniștea și generozitatea darurilor lor, care te inspiră să vezi o operă familiară într-o nouă lumină, în funcție de punctul de vedere al curatorului și de perspectiva contextului istoric. Îmi place să fim înconjurați de sute de vizitatori, noi doi rămânând încă îmbrățișați în lumea noastră, mă încântă sunetul pantofilor noștri uși pășind ritmat pe podea și murmurul discuțiilor ce se aud în jurul nostru. Acord prea puțină atenție spectacolului, dar mai presus de orice, este vorba de plăcerea mersului domol, al interacțiunii pașnice cu soțul meu. Suntem împreună, fără solicitări din partea clienților mei, fără presiuni din partea biroului lui Dean. Este o ocazie rară să-mi petrec în sfârșit sâmbăta liberă în compania lui Carl.

– OK, mi-am planificat în detaliu noul meu roman, îmi spune Carl făcând slalom printre iubitorii de frumos care analizează atent, detaliat, cu un ochi critic, etichetele exponatelor: „Expoziția reunește multe dintre tablourile influente din istoria timpurie a artei abstracte și prezintă un șir amplu de opere plastice.“

– Serios? Povestește-mi!

– OK. Acțiunea are loc în 1911, la Cafeneaua „Căinele Vagabond“ din Sankt Petersburg. Știi, cafeneaua aceea unde Mandelștam¹, Ahmatova²

¹ Osip Emilievici Mandelștam (1891–1938) a fost un poet și eseist evreu rus, unul dintre cei mai faimoși membri ai Școlii poetice acmeiste. A scris o lirică neoclasică, caracterizată prin laconism, intensitatea expresiei și echilibrul versului (n. tr.).

² Anna Ahmatova (1889–1966) a fost o poetă rusă. Și-a început activitatea în 1912, fiind considerată una dintre persoanele cele mai reprezentative ale curentului literar denumit „Acmeism“ (n. tr.).

și Țvetaeva¹ polemizau despre artă, citeau poezii și beau vin roșu. Cafeneaua era un loc celebru pentru că acolo se întâlneau cei mai mari poeți ai secolului XIX. Înaintea Revoluției. Era ca un Cabaret rus.

– Aha!

– Ce zici? Ți se pare un subiect viabil?

Habar n-am despre ce vorbește, dar mă prefac că știu. E întotdeauna deprimant să constat cât de multe lucruri cunoaște Carl despre propria mea istorie. Se gândește la tot ce va scrie, capitol după capitol.

– Cartea mea va începe în anii 1960, când Robert Frost o vizita pe bătrâna Ahmatova la Leningrad și apoi va călători înapoi în timp.

– E minunat! exclam entuziasmată, probabil prea tare, pentru că unii vizitatori care au căști pe urechi se uită la mine deranjați.

Cu toții ne aflăm în fața unei hărți care aduce laolaltă oameni și țări, săgeți roșii conectându-l pe Picasso cu Liubov Popova² și Vanessa Bell³.

– Momentan sunt în faza de documentare, mă lămurește Carl. Dar nu ți se pare că va fi o carte fascinantă?

– Abia aștept s-o citesc după ce va fi gata!

– S-ar putea s-o arăt altcuiva mai întâi. Dacă nu te superi.

Pretind că posibilitatea acestui aranjament nu mă deranjează, chiar dacă mă doare.

Carl și-a lăsat plete, are aspectul băiatului de bani gata, ca în anii '80, când l-am întâlnit prima dată. Claia aia incredibilă de păr blond, drept, îi atârnă peste urechi și peste guler. Observ că a luat singur

¹ Marina Ivanovna Țvetaeva (1892–1941) a fost o poetă rusă. Poezia Marinei Țvetaeva surprinde freamătul, agitația unui început de secol în care spiritul avangardist, înnoitor, se manifestă pe un fundal sângeros, cel al Primului Război Mondial, spirit mai apoi sufocat necrușător în Rusia, prin deportarea și asasinarea intelectualilor „incomozii”, căci, după 1917, toți intelectualii ruși deveniseră un potențial pericol (n. tr.).

² Liubov Sergeevna Popova (1889–1924) a fost o artistă rusă avangardistă cubistă, suprematistă și constructivistă, pictoriță și designer (n. tr.).

³ Vanessa Bell (1879–1961) a fost pictoriță și designer de origine engleză, membră a grupului Bloomsbury și sora Virginiei Woolf (n. tr.).

hotărârea legată de imaginea lui, fără să-mi ceară părerea. La începutul relației noastre mă consulta în legătură cu absolut orice: mocasini sau pantofi Top-Sider? Umbrela cu model *Paisley*¹ sau cu buline? Se sfătuia cu mine și în chestiuni referitoare la dieta alimentară: oare ar trebui să mai mănânc așa târziu dacă am cinat mai devreme? Oare n-ar trebui să renunț la cartofii prăjiți? Crezi că mă voi sătura doar cu salată?

Presupun că, după patru ani de căsnicie, e normal ca gândurile noastre să revină pe rând la o conștiință independentă, trecând uneori peste nevoile celuilalt. Dar e uimitor. Îi răsucesc între degete o șuviță umedă până când aceasta se usucă. Îmi imaginez studenții soțului meu – mai ales pe Victoria – concentrându-se pe felul în care pletele i se leagănă în timpul unei prelegeri prelungite despre arta ficțiunii sau în timpul uneia dintre divagațiile sale despre poezii acmești². Carl e genul de bărbat bine, care nu se apreciază la adevărata sa valoare și care nici până la treizeci și patru de ani nu înțelege pe deplin puterea sex-appealului său. Chiar și acum, atrage toate privirile, iar femeile trec îmbujorate și întorc capul după el.

Traversăm mulțimea din jurul nostru.

– Serios acum. Spune-mi mai multe. Unde e povestea de dragoste?

Îl retrag din șirul vizitatorilor înscriși într-un tur ghidat consacrat studiului sistematic al artei. Dar deja se gândește la altceva, îmi dau seama că e distras după felul cum a rămas cu gura căscată.

– Hei, nici mie încă nu mi-e clar acest lucru.

Se întinde, mă îmbrățișează pe după umeri. Îmi aranjează o șuviță de păr zbârlită pe după ureche.

– Pot veni la tine în birou?

Tac o clipă, absolut confuză.

– Ce vrei să vezi?

¹ „Paisley“ este un model de imprimeu în forma unei frunze sau a unei picături (n. tr.).

² Acmeismul a fost un curent literar, care a apărut în Rusia în 1910 sub conducerea lui Nikolai Gumiliov și Sergei Gorodețki. Programul lor insistă asupra efectului vizual, a intensității sentimentelor și a laconicității expresive (n. tr.).

– Ordinul. E incredibil, nu-i așa?

Inima îmi zvâcnește și o ia la goană.

– Da, cam așa e.

– Deci chiar există! Dumnezeuule, să atingi Ordinul purtat de Ecaterina cea Mare! Ecaterina Velikaia!!!

– Dar la ce bun să-l atingi? Ți-l pot arăta într-o fotografie.

Pe peretele din spatele lui Carl, citesc cu voce tare un citat din Kandinski: „Și atunci n-ar trebui oare să renunțăm la obiect, să-l aruncăm în cele patru zări și în locul lui să dezvăluim arta abstractă pură?”

– Tan, pe bune?! Fotografia este complet diferită de original. Pur și simplu simt că trebuie să ating Ordinul cu mâinile mele.

– Sigur. Dar expeditorul e foarte hotărât să nu lase pe nimeni nici măcar să respire în apropierea decorației, cu excepția unui client generos.

– Vorbești serios?

– Mai am și o Goncearova splendidă, incredibilă. Tabloul *Dansatoare spaniolă* este o piesă extrem de rară.

– Isuse! Dar oare de ce mă mai mir?

Trece pe lângă tablourile expuse în Muzeu fără măcar să le privească și pentru moment se pierde în mulțime. Mă simt puțin devastată, iar ca să-mi revin, fac un exercițiu mental și apelez la rațiune. Îmi spun: *Totul e bine. O situație neplăcută e doar o dezamăgire temporară, atât și nimic mai mult.*

Îl caut din priviri, pe deasupra mulțimii.

– Uite, ar trebui să vii la avanpremieră. Îl vei putea vedea acolo. Va fi în spatele unei vitrine de sticlă și va fi înconjurat de multe obiecte de artă valoroase. Îți va plăcea și Archipenko.

– Nu vrei să-l ating. Nici măcar nu vrei să fiu în apropierea lui. Vrei să mă ții departe de el. E al tău. Ți aparține în totalitate.

Înainte să-mi dau seama ce se petrece, Carl trece deja în următoarea cameră a Muzeului, privind undeva în gol, nici la Kupka și nici la Picabia. Stă cu mâinile înfipte în buzunarele pantalonilor săi kaki, frumos călcați, apoi le scoate de acolo. Părul lui blond e încă ud, încăpățânându-se să rămână așa.

Prietenii mei m-au avertizat în legătură cu greutatea de la începutul căsniciei, ca și cum aș fi fost complet neîndemânică.

– Primii ani sunt cei mai dificili, crede-mă, m-a prevenit prietena mea, Alla. Vei crede c-ai făcut cea mai mare greșală și vei vrea zilnic să fugi.

Dar afirmația ei mi s-a părut atât de nepotrivită, încât am respins-o imediat. Cum rămâne cu contrariul, cu trăirea unei stări de grație, ca urmare a înțelegerii treptate a jumătății tale?

– Nouă nu ni se va întâmpla niciodată nimic rău, am asigurat-o pe Alla.

Carl era perfecțiunea întruchipată. Exotic, înalt, masiv, un zeu frumos și seducător. *Pontiac Firebird*-ul meu! Reușisem cumva să-l păcălesc, să-l conving să se îndrăgostească de mine.

În timp ce mă gândeam cum să mă apropii de soțul meu dată fiind starea în care se afla, întrezăresc un client cu o claie de păr cărunt. Primul meu gând este să încerc să-l evit, dar m-a văzut deja și iată-l venind spre mine împreună cu soția sa. Un specialist în artă este în primul rând un agent de vânzări. Este, deci, inadmisibil să-și ignore clienții. În plus, acesta se întâmplă să fie și unul dintre preferații mei, un *bon vivant* binevoitor care-mi amintea de propriul bunic, care purta cândva costume cu papioane și care obișnuia să salute la întâmplare, dar cordial femeile de pe străzile din Rego Park, complimentându-le generos: *Bună, frumusețe!*, ca și cum ar fi fost Marcello Mastroiani sau o haimana din Malta. Nu rezistase prea mult timp în America.

Sunt obligată să-l chem pe Carl și să fac prezentările.

– Vino, dragule! Ți-l prezint pe Jeremiah Gruber.

Soția lui este o femeie mignonă, cu aspect fragil, delicat și poartă cu grație două funde elegante de aur în urechi. Carl ezită, apoi mă ascultă.

– Ai scris un roman, nu-i așa? îl întreabă aceasta.

Se uită la el cu o admirație care deja nu mă mai surprinde. Soțul meu aparține acelei rase de scriitori înalți și prezentabili.

– Sunt aproape sigură c-am citit despre cartea ta în revista *People*. *Ecaterina cea Mare*, nu-i așa?

– Tocmai am aflat că va fi tradusă în italiană.